

JOHÁNEK Z NEPOMUKU

vydává Matice sv. Jana Nepomuckého

JAK DO NEPOMUKA PŘIVÉST CELÝ SVĚT

Jako nový předseda Matice sv. Jana Nepomuckého mi v úvodu dovoluje popřát Vám v současné nelehké situaci pevné zdraví a sílu Ducha svatého na přímluvu našeho patrona a světce. Je mým upřímným přáním, aby nám všem tato doba přinesla posilující efekt, a to především v duchovní oblasti.

Jak možná někteří zasvěcení vědí, bývalý předseda **Ing. Petr Jenčík** byl v minulém roce Pánem povolán na věčnost. Odešel 25. prosince 2019, na svátek sv. Štěpána, a bylo tedy nezbytné pro další fungování Matice zvolit předsedu nového.

Na tomto místě bych nejprve rád zavzpomínal několika větami na bývalého předsedu a svého dobrého kamaráda. Spolu jsme stáli u zrodu Matice, neboť jsme si nesmírně vážili osobnosti tohoto světce a cítili jsme potřebu oživit úctu a šíření jeho odkazu jak v jeho rodném městě Nepomuku, tak po celém světě. Tak, jak o tom hovoří preambule naší instituce. Petr byl silná osobnost s pevnými morálními postoji, jež neváhal obhajovat, i když to nebylo vždy jednoduché. Se stejnou naléhavostí ovšem neváhal pomáhat všude tam, kde cítil, že je jeho pomoci třeba. Z toho vycházela i jeho hluboká zbožnost, která vnašela harmonii do celého jeho života – jak rodinného, tak profesního. Za to všechno jsem si ho velice vážil a v mém srdci bude mít navždy stálé místo.

Proto také s velkou odpovědností a pokorou přebírám po řádné volbě, k níž došlo 23. února 2020, tuto jeho funkci a hodlám dál práci v jeho duchu rozvíjet a obohacovat.

Co nás tedy v nejbližší budoucnosti čeká? V příštím roce oslavíme třísetleté výročí blahorečení sv. Jana Nepomuckého. Naše Maticе spolu s městem Nepomuk a Mikroregionem Nepomucko, ale i s dalšími institucemi a organizacemi, připravuje k této příležitosti bohatý program na celý rok. Z celé škály zmiňme např. celebraci hlavní pouťové mše svaté Dominikem kardinálem Dukou OP, arcibiskupem pražským a primasem českým (je plánovaná na 16. května 2021). Na ni pak naváže koncert Plzeňské filharmonie pod taktovkou šéfdirigenta Ronalda Zollmana. Dále ve spolupráci s Ústavem pro studium totalitních režimů plánujeme několik přednášek a výstav spojených s tématem perzekuce řeholníků, kněží či věřících během okupace a komunistické totality. V průběhu roku připravujeme samozřejmě i další přednášky a výstavy rámované tematikou sv. Jana Nepomuckého. Naším záměrem je také pozdvihnout Nepomuk ve směru k propagaci rodiště tohoto světce v místě samém – bylo by žádoucí, aby např. na kruhovém objezdu v Nepomuku stálo důstojné dílo vítající návštěvníky i jen projíždějící; samému městu by jistě prospělo, kdyby návštěvníci mohli najít informace o tomto rodišti sv. Jana Nepomuckého na desítkách informačních tabulích s touto tematikou; osobnost našeho slavného rodáka by si zasloužila také další propagaci v celostátních médiích, jak o tom jednáme již nyní...

Plánujeme také vydat několik publikací o našem patronovi, a to i cizojazyčných – vždyť v cizině podle rčení „*Doma není nikdo prorokem*“ je sv. Jan Nepomucký uctíváný často hojněji než u nás! Koneckonců se zahraničím máme bohatou spolupráci – již delší dobu rozvíjíme kontakty s partnerskými městy a spolky v Evropě, Brazílii, Spojených státech, kontakt jsme navázali i s Kolumbií a plánujeme spolupráci i s několika místy v Indii a Asii. Zájemce z těchto míst o fenomén „Nepomucký“ hojně zveme i do Nepomuka. Se zahraničními vztahy nám plodně pomáhá Pavel Motejzík, zastupující město Nepomuk a Mikroregion Nepomucko. Za to mu patří velký dík.

Mým cílem jakožto nového předsedy je dosáhnout toho, abychom společně s městem Nepomuk a Mikroregionem Nepomucko přivedli do Nepomuka celý svět, a obnovili tím jeho poslání poutního místa tak, jak tomu odpovídá Strategický plán činnosti na období 2019–2029. Vždyť za 9 let budeme slavit třísetleté výročí svatořečení našeho patrona.

Věřím a modlím se za to, aby sv. Jan Nepomucký držel nad Maticí ochrannou ruku, a seslal tím požehnání na celý náš kraj.

Václav Česák, předseda Maticе sv. Jana Nepomuckého

VÁCLAV ČESÁK, SOCHAŘ A PŘEDSEDA MATICE SV. JANA NEPOMUCKÉHO

Narodil se v r. 1962, vyrůstal v Plzni, ale kořeny jeho rodiny pocházejí ze Starého Smolivce na Nepomucku, ke kterému má již od mládí silné pouto. V současné době zde žije a tvoří. Tato krajina měla vždy velký vliv na Česákovu tvorbu.

Za hlavní inspiraci pro tvorbu svých plastik považuje především křesťanské symboly v duchovním rozměru futurismu, z čehož vychází i autorova životní filozofie. Je zakládajícím členem Matice sv. Jana Nepomuckého a od roku 2020 jejím předsedou. Odkazu tohoto světce se velmi často věnuje i ve své tvorbě. V roce 2019 mu bylo uděleno Ministerstvem obrany ČR osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu. Byl zařazen do projektu Post Bellum „Pamět národa“.

PÁR OSOBNÍCH VZPOMÍNEK NA PETRA JENČÍKA, NEJEN JAKO NA PRVNÍHO PŘEDSEDU MATICE SJN

Stalo se, že Pán Bůh Tě, Petře, povolal k Sobě. A my s Tebou prozatím můžeme být jenom ve vzpomínkách a modlitbách. I to je dobré.

Milý Petře, i když jsi opustil pozemský svět, Tvá přítomnost na něm byla každopádně přínosná. Bylo nám s Tebou dobře, alespoň tak to cítím já. Mohu děkovat Bohu za to, že se mi v průběhu posledních zhruba tří desítek let dostalo mnoha chvil strávených s Tebou při různých zajímavých příležitostech, nebo prostě jen tak, při osobních přátelských setkáních. Nejčastějším tématem našich rozhovorů byl svatý Jan Nepomucký. Vždy jsem s Tebou rád probíral i uskutečňoval nepřeborné množství nápadů, jak nejlépe a ještě více proslavit našeho světce světového významu a současně nejvýznamnějšího rodáka z Nepomuka. Mimochodem velice rád vzpomínám na tu výjimečnou dobu, kdy jsme zakládali naši Matici svatého Jana Nepomuckého. Nikdy nezapomenu na tu první z několika úspěšných poutních plaveb k bývalým vltavským Svatojánským proudům salonní parolodí nesoucí jméno Nepomuk, vlastněnou Zdeňkem Bergmanem, provozovatelem Pražských Benátek a Muzea Karlova mostu. Bylo to 5. září 2008, kdy jsme společně s Patery Slávkem Holým, Mirkem Heroldem a Jiřím Čeplem, a vlastně také i s druhým, a zároveň současným předsedou Václavem Česákem, jak se říká „na jedné lodi“ stvrdili vznik naší Matice. Stejně tak nelze zapomenout na naše společné putování se svatým Janem Nepomuckým, respektive s jeho procesní sochou, především na každoroční

pražské Navalis nebo na svatojánský benefiční koncert „Pod pěti hvězdami“ na hradě Rabí či na poutní slavnost organizovanou Otavským svatojánským spolkem, založeným kytarovým virtuosem Lubomírem Brabcem, při níž byla odhalena skleněná socha sv. Jana Nepomuckého od umělecké sklářky Vladěny Tesařové na mostě přes Otavu v Čepici. Anebo na úžasné svatojánské poutní Wasseprozession v bavorském Plattlingu na řece Isaru. Bohužel, další smělé plány, na jejichž uskutečnění ses s námi, Petře, chystal, se budeme muset snažit uskutečňovat bez Tebe; i když věřím, že svým způsobem s Tvou pomocí.

Ve spojitosti s Tvoji životní profesí lihovarníka, významného a úspěšného pokračovatele tradice lihovarnictví v rodě Jencíků z Prádlu, musím uznat, že v tomto oboru jsi opravdu v ničem nezklamal. Sám to mohu na sobě potvrdit, protože některé Tebou vytvořené lahodné produkty si občas rád vychutnávám, což je také příkladná vzpomínka na Tebe. Namátkou vzpomínám i na dobu, kdy jsme se spolu vážně bavili o potřebě vzniku likéru, který by měl nést v názvu jméno svatého Jana Nepomuckého. Dokonce jsem Ti za tím účelem tehdy přivezl jeden zajímavý likér zvláště vyvážené chuti z francouzských Alp; to proto, abych Tě třeba nějak navedl při Tvé nelehké snaze vymyslet onen jedinečný produkt. Tehdy jsi ale mou podanou návodnou pomůcku nepřijal a nakonec unikátní chuť Svatojánského elixíru jsi zvolil poněkud odlišnou. Samozřejmě výbornou! Zkrátka jsem se Ti tehdy snažil jen pomoci tzv. „kapkou do prádelského mlýna“.

Dalšími nádhernými zážitky, které stále nosím v srdci, jsou dvě nezapomenutelná společná setkání se seržantem Raymondem A. Nourym v roce 2004 a 2009 v Nepomuku a v Prádle. S člověkem postavy sice nevelké, ale s o to větším srdcem, který se dvakrát dokázal vrátit na místo válečné tragédie z 22. února roku 1944, kdy na Dubči v katastru Prádlu zahynulo v jeden okamžik deset jeho kamarádů z posádky při neřízeném dopadu sestřeleného amerického bombardéru B 24-J německými stíhači, aby jako jediný přeživší člen posádky jim zde vzdal důstojný hold. Vzniklo tehdy mezi námi a Rayem spontánní osobní přátelství, jaké si člověk snad ani nedovede představit. Ray byl s námi šťastný a my byli šťastní s ním. Proto Tě, Petře, prosím: Raye pozdravuj; určitě si spolu hezky popovídáte jako dříve tady; dobře vím, že nejlépe vám to spolu šlo francouzsky.

Také chci rád zmínit, že Tvá velká láska k Francii napomohla i vyšší kvalitě nejen mým cestovatelským zážitkům. S mojí manželkou jsme si oblíbili jako jeden z cílů našich letních dovolených jižní Francii, když tuto oblast se nám povedlo navštívit během několika nedávných let celkem třikrát. Právě díky Tebou sdíleným znalostem a zkušenostem jsme mohli poznat ještě lépe nádherné kraje Provence a Azurového pobřeží. Tebou pečlivě zpracované informace, které jsme prvně použili v tištěné formě na samostatných kartách

a později již uložené v elektronické podobě do cestovního tabletu, nám byly skutečně dokonalým průvodcem při putování po divukrásném jihu Francie. Moc rád vzpomínám na chvíle, kdy jsme si spolu následně vyprávěli o našich zážitcích z kraje provoněného levandulí; nejen o mnoha provensálských kláštrech a jejich zajímavé historii, ale i o tamějších obyvatelích, kteří navenek vystupují přívětivě, mile a přátelsky, a přitom uvnitř dokážou umně skrýt určitou odtažitost a zarputilost s patriotismem. Povíдали jsme si o jejich místních zvycích či o jejich zapálení pro hru v pétanque, ale třeba také o typických jídlech a nápojích v oblasti, jež má tak neskutečné, jedinečné kouzlo.

Byl jsem vždy nadšen z Tvého zodpovědného přístupu k řešení jakýchkoli úkolů, při kterých jsi dokázal používat určitý nadhled, a přitom jsi většinou dokázal brát věci s Tobě vlastním humorem. Dokázals svým šarmem zaujmout i bavit své okolí. Osobně jsem se o tom mohl mnohokrát přesvědčit; především, ale nejen při nezapomenutelných oslavách Tvých šedesátin v Prádle nebo pětadesátin v Plzeňském pivovaru. Tvoje vztahy a soulad s Tvou rozsáhlou rodinou jsem vždy považoval za excelentní, a to s určitým přesahem kupříkladu do rodiny farní.

Mohl bych, a bylo by i čím pokračovat, ale nechme si také nějaká svá společná tajemství jen pro sebe.

Petře, chci Ti jen sdělit, že:

*Jsem rád za chvíle, které jsem mohl strávit s Tebou.
Tys vlastně od nás neodešel. Jsi tu stále někde s námi.
Tys jen poodešel.
A čekáš nás jen někde za rohem...*

*Pavel Jiran
Tvůj pobratim*

Ing. Petr Jenčík

* 25.03.1951 – † 26.12.2019

V letech 2008–2019 první předseda Matice svatého Jana Nepomuckého

---

ZÁZRAKY ÚCTY SVATO-JANSKÉ

Velká byla důvěra a úcta katolických křesťanů ku sv. Janu Nep. a Bůh nepřestával odplacovati tuto důvěru, sluhovi jeho věrnému prokazovanou. Mámeť i po roce 1729, čili po slavném prohlášení Jana Nep. za svatého velkou řadu událostí, v nichžto zázračným způsobem na přímlovu sv. Jana přispěl všemohoucí Bůh lidem v rozličných nebezpečnostvích anebo potřebách života vezdejšího postaveným. Události ty ovšem nebyly úředně proskoumány ani od apoštolské Stolice v Římě, ani od Pražského arcibiskupa. Avšak přece za zbytečné nepokládáme, některé z událostí těch zejména zde položití, jak hodnověrní dějepavci je zaznamenali na důkaz, že dobré jest velebiti Pána ve svatých služebnících jeho.

1. Kněžna Anna Eleonora Amalie ze Schwarzenberku, rozená kněžna Lobkovicová, velice byla zkormoucena nemocí mladšího syny svého Josefa Jana Nepomuckého, který byl stížen r. 1729 neštovicemi v té míře, že všeliká nemoc lékařská jevila se býti marnou, neboť neštovice vrazily se do samého vnitřního těla, tak že naděje na život nezbyvala. Ta se kněžna spolu s manželem svým ve rvoucích modlitbách uchýlila ke sv. Janu Nep., aby dítku jejímu pomohl ke zdraví. Když ale viděla tvář syna svého zsinadou a oči v sloup obrácené, nemyslila jinak, než že smrt se blíží a tudíž hořce plakati počala. Uslyšev to nemocný princ otevřel oči a na matku pohleděv pravil: „Milá máti, nermuťte se pro mne, neboť mně se nic nestane, svatý Jan Nepomucký mi pomůže.“ Slovy těmi znovu občerstvila a potěšila se kněžna, i vyžádala si něco hlíny z hrobu sv. Jana, kteroužto přimísivši do léku, podala synáčkovi svému; a hle! v brzku neštovice na venek se vyrazily a dítko za krátkou dobu nabylo úplného zdraví.

2. Řeholníci Trinitářští na Novém Městě Pražském mívali zvyk, že každoročně dne 15. května jakožto v předvečer slavnost sv. Jana Nep. jej hudbou oslavovali. Tak učinili též roku r. 1729 a jelikož toho roku byl za svatého prohlášen, konali ten den ještě s větší okázalostí než v dřívějších letech. Daliť před kostelem Nejsvětější Trojice tu kde doposud stojí socha sv. Jana Nep., postaviti lešení 10 loket zvýší pro hudebníky. Sotva však že hudebníci, jichž bylo 40, na lešení vstoupili, z nich octnuli se pod troskami klád a prken; avšak ku podivu, ani jeden z nich neutrpěl těžkého poranění, což oni vděčně připisovali přímlovám sv. Jana a dali zhotoviti ob-raz o této události, kterýž blízko hrobu sv. Jana na Hradčanech zavěsili. Mimo to sešli se dob-rovolně všichni hudebníci tito, přibravše si ještě mnoho soudruhův, dne 21. května 1729 u sochy sv. Jana před obrazem sv. Jindřicha, a zde počtem 100 se postavivše, ke cti sv. Jana překrásné zpěvy s hudbou provozovali.

Vybráno z Dědictví svatojánského, číslo 64, Praha 1878

PAUL CLAUDEL A JEHO BÁSEŇ O SV. JANU NEPOMUCKÉM

Nevím, zda existuje více básní o sv. Janu Nepomuckém napsaných ve francouzštině. Jedna však existuje určitě a pochází z pera vynikajícího francouzského dramatika, básníka, esejisty a diplomata, Paula Claudela (1868-1955), člena Francouzské akademie, označujícího sebe sama za katolického básníka.

Studoval politické vědy a jako mladík byl – dle svých slov – v „materialistickém zajetí“ tehdejšího scientismu. Ke katolictví konvertoval ve svých 18 letech a o svém „prozření“ 25. prosince 1886 napsal: „Stál jsem, blízko druhého pilíře (v katedrále Notre-Dame – pozn. M.B.), vpravo, na straně, kde je sakristie. Děti školeným hlasem právě zpívaly to, o čem jsem se až později dozvěděl, že je to Magnificat. V jednom okamžiku bylo moje srdce zasaženo a já jsem uvěřil. Uvěřil jsem (...) s takovou silou, že od té chvíle žádné knihy, žádné rozumové úvahy, ani žádné šťastné okamžiky ve vzrušených chvílích mého života nemohly otrástit mojí vírou, ba ani se jí dotknout.“

V roce 1893 započal Claudel svoji diplomatickou dráhu a ukončil ji v roce 1936. Do tohoto období spadá i jeho pobyt v Praze, kde působil jako konzul po dobu dvou let (1909-1911), když předtím strávil čtrnáct let v Číně.

Uvádí se, že v Praze Claudel dozrál jako spisovatel – napsal zde dvě svoje významná díla, a to „Zvěstování Panně Marii“ a „Rukojmí“ a třetí scéna jeho hry „Saténový střevíček“ se odehrává v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně. Pražským barokem byl prostě Claudel uchvácen.

V jeho útlé knížečce „Svaté obrázky z Čech“ je báseň „Svatý Jan Nepomucký – mučedník“. Ve skvostném překladu O. F. Bablera zní takto:

Tam, pod starým mlýnem, jaké to světlo mdlé?

Toť svěhlavého Jana tělo, do řeky vržené.

Sladká luna osvětluje májovou noc svěží!

*Hvězd patero u samé vody označuje místo, kde
on leží.*

Pluje, zadržén kůlem, jak žene ho proud

proto, že tyrana nechtěl poslechnout

a vyzradit, co v zpovědnici mu pověděla žena.

*Skříženy ruce, z nichž každá je kněžskou komží
přidržena,*

tak na zádech, zářivý, rychlou vodou plyne.

Jasným nebem hromada pomalých mračen se

šine.

Vše se oddává noci a všechno věří létu!
Jeť polovina máje. Nahoře v mlynářově zahradě
v květu
září stromek celý bílý v svitu měsíce.
V židovské čtvrti zmlká hlasů směsice.
Kdes žena zpívá, pak se odmlčí. A spáček pak zas
uslyší v dáli na mostě svého psa nařikající hlas.
Ach, jak vzdálen je nyní svět! V životě širém
všechno je konečně překlenuto mírem!

Mocněji, než kdysi Zikmundův zvon,
podivné souhvězdí nocí se mísí ve vody hučící
shon.

Jaké vody je vyvrhly, nebesa, či přece řeka?
Zdá se, že s jejich šumotem splývají slovanská
slova měkká,
jak slova ženy, jež tlumeně šeptá a sténá.
Jeho město je kolem něho, na střeše střecha, na
stěně stěna,
královským Hradem vzhůru až k obloze
vyvýšená.

Nad sebou vidí jako Hmotu, Tvarem zastíránu,
otvírati se trojí Nebes obrovitou bránu,
a nahoře, nesmírný, maličký, do středu dán,
v náručí Boha Otce – Ježíš Kristus, náš Pán.

Lze si představit básníka Claudela stojícího v rozkošné májové měsíční noci na Karlově mostě, uhranutého pohledem na majestát Hradčan s pozadím nádherného nebe, vnímajícího pomalu slábnoucí zvuky usínajícího města a hukot vltavských vln, které tehdy pohřbily zmučené Janovo tělo, nad nímž se objevilo pět hvězd. V závěru básně Claudel mistrovsky propojuje Janovo město, řeku, v níž našel světec svůj první hrob, a nebe sesílající nad jeho tělo hvězdy a otevírající mu nakonec své brány. Zmučený Johánek se připodobnil Nesmírnému.

Marie Bílková

